

dialogi

miesięcznik pedagogiczny

Nr 4(275)
kwiecień 2024
Szczecin
ISSN 2300-9691

Mam talent!

PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI
PRZEDSZKOLNEJ
„ZE ŚPIEWEM I TAŃCEM ZA
PAN BRAT”

fol. Monika Wilczyńska

„Dialogi”

Miesięcznik Pedagogiczny
e-mail: portal@palac.szczecin.pl

OKŁADKA

Zdjęcie: Iwona Sarnicka

WYDAWCA:

Pałac Młodzieży.
Pomorskie Centrum Edukacji
w Szczecinie

REDAKCJA:

Redaktor naczelna: Ewa Karasińska
Redaktor techniczny: Iwona Sarnicka

ADRES:

al. Piastów 7
70-327 Szczecin
tel. 91 422 52 61 wew. 39
Strona internetowa:
[https://pe.szczecin.pl/
chapter_201347.asp](https://pe.szczecin.pl/chapter_201347.asp)

KOLEGIUM REDAKCYJNE:

Paweł Bartnik
Katarzyna Fenczak
Róża Czerniawska-Karcz
Wiesław Seidler

*Zastrzegamy sobie prawo
do skracania, opracowań,
redagowania i adiustacji tekstów oraz
zmiany ich tytułów.
Za treść ogłoszeń odpowiedzialności
nie ponosimy.*

Spis treści

PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI PRZEDSZKOLNEJ „ZE ŚPIEWEM I TAŃCEM ZA PAN BRAT” - fotorelacja cz. 1	2
XVI LO - Jak rozwijać talenty dzieci i młodzieży?	4
Talentownia to jest to! Kraina Tuwima	9
Czy każde dziecko ma talent?	16
JAK ROZWIJAĆ TALENTY DZIECI I MŁODZIEŻY?	19
Recytuję, śpiewam i gram taki właśnie talent mam!	21
Pierwszy dzień wiosny	23
Cieszymy się z osiągnięć podopiecznych	24
Powitanie Wiosny w Publicznej Szkołe Podstawowej „Na Głębokiem”	27
Stowarzyszenie Publiczna Szkoła Podstawowa „Na Głębokiem”	29
C.U.D. III_Co Uszczęśliwia Dzieci?	31
RELAKS Z KSIĄŻKĄ	32
PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI PRZEDSZKOLNEJ „ZE ŚPIEWEM I TAŃCEM ZA PAN BRAT” - fotorelacja cz. 2	34

XVI LO

JAK ROZWIJAĆ TALENTY DZIECI I MŁODZIEŻY?

Wspieranie rozwoju talentów dzieci i młodzieży jest nie tylko ważne dla ich indywidualnego rozwoju, ale także dla budowania silnej społeczności szkolnej i przyczyniania się do ich sukcesów w życiu. Szczególne uwzględnienie talentów w obszarach sportu powszechnego, talentów wokalnych, teatralnych, krasomówczych czy organizacyjnych może przynieść nie tylko osobistą satysfakcję uczniom, ale także pozwolić im rozwijać umiejętności przydatne w życiu zawodowym i społecznym. Warto zwrócić uwagę na indywidualne potrzeby i cele uczniów, dostosowując programy i działania do ich zainteresowań i umiejętności. Poprzez współpracę z nauczycielami, trenerami, profesjonalistami oraz lokalnymi organizacjami, szkoły mogą stworzyć inspirujące środowisko, które sprzyja rozwojowi talentów i pasji młodzieży licealnej. Rozwój talentów młodzieży XVI Liceum Ogólnokształcącego dotyczy zwłaszcza obszaru szeroko rozumianego sportu, talentu wokalnego, teatralnego jak i szeroko rozumianemu „talentowi konstruktorsko-nowatorskiemu”. Wymaga to zindywidualizowanego podejścia, które uwzględni ich pasje, umiejętności i cele życiowe. Oto kilka przemyśleń na temat sposobów rozwijania tych talentów:

Indywidualizacja podejścia: Każdy uczeń ma inne zdolności, zainteresowania i cele. Ważne jest, aby indywidualnie wspierać ich rozwój, dostosowując programy i aktywności do ich potrzeb i umiejętności. Nauczyciele, opiekunowie kół zainteresowań i trenerzy powinni angażować się w rozmowy z uczniami, aby zrozumieć ich cele i zaproponować odpowiednie ścieżki rozwoju.

Programy szkolne i zajęcia pozalekcyjne: Szkoły mogą oferować różnorodne programy i zajęcia pozalekcyjne, które umożliwiają rozwijanie talentów w wybranych dziedzinach. To mogą być np. treningi sportowe, zajęcia muzyczne, teatralne, warsztaty aktorskie czy zajęcia koła naukowców.

Wsparcie profesjonalistów: Współpraca z profesjonalistami w danej dziedzinie może być bardzo wartościowa dla rozwoju talentów. Zapraszanie trenerów sportowych, nauczycieli wokalu czy aktorów do udzielania lekcji lub prowadzenia warsztatów może dostarczyć uczniom inspiracji i umożliwić im zdobycie cennych umiejętności.

Dostęp do sprzętu i infrastruktury: Aby rozwijać talenty sportowe, wokalne, aktorskie czy naukowe, uczniowie potrzebują dostępu do odpowiedniego sprzętu i infrastruktury. Szkoły powinny zapewnić odpowiednie warunki do treningów spor-

towych, dostęp do sal muzycznych lub teatralnych, pracowni technicznych, komputerowych (z wykorzystaniem najnowszego oprogramowania oraz druku 3D) a także niezbędny profesjonalny sprzęt.

Współpraca z lokalnymi organizacjami i klubami: Szkoły mogą nawiązywać współpracę z lokalnymi klubami sportowymi, teatrami czy organizacjami pozarządowymi, co umożliwi uczniom uczestnictwo w zawodach, koncertach czy przedstawieniach poza szkolnymi murami, co z kolei może poszerzyć ich horyzonty i umożliwić zdobycie cennego doświadczenia.

Wsparcie emocjonalne i psychologiczne: Rozwój talentów często wiąże się z wyzwaniem i presją. Ważne jest, aby szkoła i rodzice zapewнили uczniom wsparcie emocjonalne i psychologiczne, pomagając im radzić sobie z stresem, porażkami czy niepewnościami.

Wreszcie, kluczowe jest również zachęcanie uczniów do eksplorowania różnych dziedzin i rozwijania różnorodnych zainteresowań, co może przyczynić się do odkrycia nowych talentów i pasji. Ważne jest, aby ten proces rozwijania talentów był prowadzony w sposób holistyczny, wspierający rozwój całej osoby, nie tylko konkretnych umiejętności. Takimi celami, które opisałem powyżej kieruje się kadra nauczycielska XVI Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie. Talenty sportowe młodzież rozwija na zajęciach dodatkowych z wychowania fizycznego: koszykówka dziewcząt i chłopców, siatkówka dziewcząt i chłopców, zajęcia cheelearderek, ratownictwo wodne, zajęcia na siłowni szkolnej czy sali fitness. Talenty wokalne, aktorskie, taneczne, krasomówcze młodzież ma możliwość zaprezentowania na corocznych koncertach noworocznych, turniejach tanecznych jak również wizytujemy z naszymi spektaklami muzyczno-teatralnymi Domy Pomocy Społecznych, Domy Komba-

tanta. Zdolności i talenty naukowe uczniowie mogą realizować w ramach działalności Szkolnego Klubu Naukowca. Działalność klubu jest bardzo szeroka, ale przede wszystkim skupiamy się na działalności odkrywania nowych wynalazków technologicznych. Od kilku lat szkoła aktywnie i z sukcesami uczestniczy w konkursach dla młodych naukowców Explory, na których uczniowie demonstrują samodzielnie zaprojektowane, skonstruowane urządzenia i aparaturę techniczną. Jednocześnie od kilku lat szkoła pozyskuje granty na organizację szkolnych konkursów Explory dla młodzieży ze szkół województwa zachodniopomorskiego. Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony internetowej lo16.szczecin.pl oraz portali społecznościowych, gdzie znajdziecie Państwo więcej szczegółów i zdjęć.

Maciej Grenda

Dyrektor XVI LO w Szczecinie

IX LO

TALENTOWNIA TO JEST TO!

Wartość edukacji nie ogranicza się jedynie do zdobywania wiedzy, ale także do rozwijania umiejętności, które pomogą uczniom odnieść sukces w różnych dziedzinach życia. A zatem szkoła to nie tylko miejsce nauki przedmiotów akademickich, ale także miejsce, w którym młodzież może odkrywać i rozwijać talenty oraz zainteresowania. Poprzez dostarczanie odpowiednich programów edukacyjnych, wsparcie od nauczycieli i doradców, stworzenie stymulującego środowiska szkolnego, współpracę zewnętrzną szkoła pomaga uczniom odkryć i rozwijać swoje możliwości.

Wielu młodych ludzi poświęca się swoim pasjom we własnym zakresie znajdując czas i energię na dodatkowe aktywności po szkole. Ich determinacja w rozwijaniu nowych umiejętności to potencjał, który stanowi niezwykłą wartość dodaną dla szkoły. Z tego też względu warto, by był on dostrzeżony i eksponowany w środowisku szkolnym. W naszej szkole od pięciu lat organizowane jest wydarzenie kulturalne zwane Talentownią, w ramach którego chętni uczniowie mogą zaprezentować wszystko to, czym się pasjonują i rozwijają w wolnym czasie. Okazuje się, że nie brakuje młodych, którzy mają chęć i odwagę podzielić się tym, co ich zachwyca i angażuje. Talentownia stała się okazją, aby nasza społeczność szkolna, w tym uczniowie, nauczyciele i rodzice, mogli zobaczyć na jak wiele stać młodych ludzi, jak i gdzie potrafią kierować swoją młodzieńczą energią oraz co jeszcze, prócz nauki, zajmuje w ich życiu ważne miejsce. Nie jest to konkurs, lecz piękne spotkanie, podczas którego każdy uczestnik może siebie wyrazić i zaprezentować. Jest to dla uczniów bardzo ważne, wzmacniające i motywujące, ponieważ pogłębia ich poczucie wartości, i zarazem przynależności do środowiska szkolnego. Podczas Talentowni nasza szkoła staje się na chwilę miejscem o zupełnie

innym charakterze, pełnym nowych dźwięków, wibracji i emocji. To wszystko z kolei bardzo korzystnie wpływa na całą społeczność szkolną, ponieważ jest źródłem inspiracji dla każdego przyglądającego ucznia i radością dla wszystkich nauczycieli, i rodziców. Ponadto, sprzyja powstawaniu więzi między uczniami, a także udowadnia im, że szkoła funkcjonuje na wielu poziomach, i że jest miejscem, w którym mogą rozmaicie zaistnieć.

Magdalena Narloch

nauczyciel w IX Liceum
Ogólnokształcącym

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie, taniec hip-hop,
Wiktorija Rzymśka z 2c i Piotr Sarat z 1d

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie, taniec towarzyski,
Gabriela Derlatka z 2b
z partnerem Kamilem Ławędzkim

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie, zespół Cheerleaderski

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie,
prace plastyczne autorstwa
Marty Ciepeli z 2b

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie, zabawki i torebki zrobione
na szydełku, Martyna Kozanka-Lipka
z klasy 3d

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie,
śpiew w wykonaniu
Hanny Sankowskiej z 1e

Talentownia 2023/2024 w IX LO
w Szczecinie,
zespół wokalnoinstrumentalny
naszego liceum

KRAINA TUWIMA

Kocham język
niemiecki –
predyspozycje
do nauki języka
obcego
jako przejaw
talentu dziecka

Akwizycja językowa dzieci w wieku przedszkolnym jest istotna, ponieważ stanowi fundament dla ich przyszłego rozwoju językowego i społecznego. Dzieci w tym wieku są wrażliwe na bodźce językowe i łatwo przyswajają nowe jednostki leksykalne oraz struktury gramatyczne. Wczesna nauka języka obcego sprzyja również rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych oraz budowaniu pewności siebie w kontaktach międzyludzkich i międzykulturowych. Jednakże predyspozycje do nauki języków obcych nie są równomiernie rozłożone wśród jednostek, co sugeruje istnienie pewnych czynników, które mogą wpływać na sukces w nauce języka obcego.

Definicja talentu w kontekście nauki języka obcego

Talent można zdefiniować jako naturalną zdolność lub umiejętność do wykonywania określonej czynności z wyjątkową łatwością i skutecznością. W kontekście nauki języka obcego, talent może objawiać się zdaniem Dörnyei jako szybkie przyswajanie nowych słów i struktur gramatycznych, płynność w wymowie oraz zdolność do szybkiego przystosowania się do nowego języka i kultury.

Czynniki determinujące talent w nauce języka obcego:

a) Teoria różnicy fundamentalnej oraz koncepcja inteligencji wielorakiej. Teoria różnicy fundamentalnej, zaproponowana przez Howarda Gardnera, podkreśla istnienie różnic indywidualnych w inteligencji, których nie można jednoznacznie opisać za pomocą jed-

nego wskaźnika, takiego jak iloraz inteligencji (IQ). Zamiast tego, Gardner sugeruje istnienie różnych „inteligencji” lub umiejętności, które mogą się różnić w zależności od jednostki. W kontekście nauki języków obcych, inteligencje, takie jak językowa, interpersonalna i intrapersonalna, mogą odgrywać istotną rolę w zdolnościach językowych dziecka.

1. Inteligencja językowa: osoby posiadające wysoki poziom inteligencji językowej są zazwyczaj dobrze wyczułone na strukturę języka, potrafią łatwo przyswajać nowe słownictwo i gramatykę, a także wykazują zdolność do płynnej komunikacji zarówno w mowie, jak i piśmie. Dzieci z wysokim poziomem inteligencji językowej mogą być bardziej skłonne do nauki języków obcych i osiągania w niej sukcesów.

2. Inteligencja interpersonalna: ta inteligencja dotyczy zdolności do porozumiewania się i współpracy z innymi ludźmi. Dzieci o rozwiniętej inteligencji interpersonalnej mogą mieć łatwiejszy dostęp do osób mówiących w danym języku obcym, co umożliwi im praktykę i zdobywanie doświadczenia w używaniu języka w realnych sytuacjach komunikacyjnych.

3. Inteligencja intrapersonalna: obejmuje samoświadomość, zdolność do samoregulacji emocjonalnej oraz refleksję nad własnymi myślami i uczuciami. Dzieci z dobrze rozwiniętą inteligencją intrapersonalną mogą być bardziej świadome swoich celów i motywacji związanych z nauką języka obcego, co może prowadzić do większego zaangażowania i wytrwałości w procesie nauki.

Koncepcja inteligencji wielorakiej sugeruje, że istnieje wiele rodzajów inteligencji, a każda osoba może wykazywać wyjątkowe talenty w jednym lub kilku obszarach.

W kontekście nauki języków obcych, dzieci mogą wykazywać różne poziomy zdolności w poszczególnych rodzajach inteligencji, co może wpływać na ich sposób przyswajania nowego języka.

terpersonalnej mogą preferować aktywności grupowe i dyskusje z innymi uczniami.

b) Teoria neurobiologiczna oraz teoria

Świadomość różnic indywidualnych w inteligencji może pomóc nauczycielom w dostosowywaniu strategii nauczania, co może prowadzić do bardziej efektywnego procesu uczenia się i osiągnięcia sukcesów językowych przez uczniów. Na przykład dzieci z wysoką inteligencją językową mogą uczyć się poprzez czytanie i pisanie, podczas gdy dzieci o rozwiniętej inteligencji in-

kognitywna
Odkrycia naukowe sugerują, że niektóre dzieci wykazują wyjątkowe zdolności do przyswajania i używania języków obcych, co może być rezultatem genetycznych predyspozycji, środowiska, w którym się rozwijają, oraz ich motywacji i zaangażowania w proces nauki. Teoria neurobiologiczna zakłada, że istnieją fizjologiczne podstawy pre-

dyspozycji językowych u dzieci, które wynikają z różnorodnych procesów neurobiologicznych zachodzących w mózgu. Badania neurologiczne sugerują, że różnice indywidualne w zdolnościach językowych mogą być związane z różnicami w strukturze i funkcjonowaniu mózgu, takimi jak aktywność neuronów, połączenia synaptyczne oraz reakcje chemiczne zachodzące podczas przetwarzania języka – na przykład: badania obrazowania mózgu (np.: metodą rezonansu magnetycznego funkcjonalnego) mogą wykazać większą aktywność w określonych obszarach mózgu, takich jak zakręt skroniowy górny, u dzieci wykazujących wyższy poziom zdolności językowych. Wniosek z tych badań sugeruje, że istnieją biologiczne podstawy talentu językowego, które można obserwować na poziomie neurologicznym.

Przedstawiciele teorii neurobiologicznej (m.in.: Eric Lenneberg, Steven Pinker, Nina Kraus, Patricia K. Kuhl, Helen Neville) podkreślają jednak, że predyspozycje językowe u dzieci są wynikiem zarówno genetycznych czynników dziedzicznych, jak i doświadczeń środowiskowych, które wpływają na rozwój struktury i funkcji mózgu. Zrozumienie tych podstaw neurobiologicznych może pomóc w lepszym dostosowaniu strategii nauczania oraz wsparciu rozwoju językowego dzieci, co może przyczynić się do wydajniejszego procesu uczenia się i osiągania sukcesów w nauce języków obcych.

Kolejnym przykładem teorii naukowej, która może wyjaśniać predyspozycje językowe dzieci jako przejaw talentu w nauce języków obcych, jest teoria kognitywna.

Teoria ta koncentruje się na procesach poznawczych, takich jak koncentracja uwagi, pamięć, myślenie i percepcja, które wpływają na zdolności

językowe jednostki. Zgodnie z tą teorią, dzieci posiadające wyższe zdolności kognitywne mogą być bardziej skuteczne w przyswajaniu i używaniu języków obcych, ponieważ są lepiej wyposażone do rozumienia złożonych struktur językowych i przetwarzania dużej ilości informacji językowej. Przykładowo, dzieci z lepszą pamięcią werbalną mogą łatwiej zapamiętywać nowe słowa i wyrażenia w języku obcym, co sprzyja ich szybszej nauce. Ponadto, dzieci o rozwiniętej zdolności do rozumowania abstrakcyjnego mogą lepiej radzić sobie z zasadami gramatyki i skomplikowanymi strukturami językowymi.

Przedstawiciele teorii kognitywnej (m.in.: Jean Piaget, Lev Vygotsky, Jerome Bruner, Noam Chomsky) uwzględniają również rolę emocji i motywacji w procesie uczenia się języków obcych. Dzieci o silnej motywacji oraz pozytywnym nastawieniu do nauki języka obcego mogą być bardziej zaangażowane w proces uczenia się i bardziej skłonne do podejmowania wysiłku w celu osiągnięcia celów językowych.

Predyspozycje językowe u dzieci manifestują się poprzez szybkie przyswajanie słownictwa, gramatyki i struktur językowych, płynność w komunikacji zarówno w mowie, jak i piśmie, zdolność do łatwego dostosowywania się do różnych akcentów i wymowy, a także umiejętność wchodzenia w interakcje z przedstawicielami innych kultur językowych. Te zdolności językowe mogą być obserwowane u dzieci już od wczesnego dzieciństwa i mogą wyrażać się w różnych obszarach, w zależności od indywidualnych cech każdego dziecka. Dlatego też, predyspozycje językowe dzieci można uznać za rodzaj talentu, który może być rozwijany i wykorzystywany w różnych kontekstach życiowych.

Zrozumienie tych predyspozycji jako przejawu talentu jest istotne dla odpowiedniego wsparcia i rozwijania potencjału językowego dzieci. Nauczyciele oraz rodzice mogą wykorzystać tę wiedzę do dostosowania metod nauczania i stworzenia środowiska sprzyjającego rozwojowi językowemu dzieci, co może przyczynić się do osiągnięcia przez nie sukcesów w nauce języków obcych.

Implikacje dla Edukacji

Zrozumienie, że predyspozycje do nauki języka obcego mogą być uznane za przejaw talentu, ma istotne implikacje dla praktyki edukacyjnej.

Jako nauczyciel języka niemieckiego w Przedszkolu Publicznym Nr 72 w Szczecinie, w którym pracuję od 2015 roku, jestem przekonany o potrzebie i wartości wspierania predyspozycji dzieci do nauki języka obcego w sposób stały i wieloaspektowy. W codziennej pracy z przedszkolakami niezwykle cenne jest rozwijanie zarówno umiejętności językowych, jak i umiejętności interkulturowych dzieci. Oto kilka praktycznych rozwiązań, które stosowane są w naszym przedszkolu na zajęciach języka niemieckiego:

1. Zabawa w języku: dzieci uczą się najlepiej, gdy są zaangażowane w zadania i mają przy tym dobrą zabawę. Z tego powodu gry, zabawy, piosenki, wierszyki i rymowanki w języku niemieckim są stałym elementem pracy z przedszkolakami.

2. Edukacja poprzez rozrywkę: oglądanie bajek w języku niemieckim jest nie tylko przyjemnym, ale również efektywnym sposobem na naukę języka. Dzieci uczą się nowych słów i zwrotów w kontekście, który jest dla nich interesujący i angażujący.

3. Korzystanie z autentycznych tekstów literackich: zapoznanie dzieci z bajkami, opowieściami czy legendami w języku niemieckim pozwala na zrozumienie naturalnego stylu pisania oraz słownictwa używanego w codziennych sytuacjach.

4. Zajęcia i spotkania z native speakerami: systematycznie organizujemy spotkania z native speakerami. Współpraca z placówkami z Niemiec pozwala na uczestnictwo naszych podopiecznych w projektach i imprezach prowadzonych przez rodzimych użytkowników języka niemieckiego oraz spotkaniach z dziećmi z niemieckich placówek.

5. Wycieczki do Niemiec: wycieczka do ZOO, zwiedzanie zabytków w Niemczech czy wyjazd do pobliskiej niemieckiej miejscowości w celu przeprowadzenia zajęć edukacyjnych np.: „robimy zakupy po niemiecku” jest dla dzieci ciekawym doświadczeniem i doskonałą okazją do praktycznego wykorzystania nabytej wiedzy językowej. Możemy podejmować takie działania również dzięki stałej współpracy z partnerami z Niemiec.

6. Spotkania z innymi dziećmi uczącymi się języka niemieckiego: nasze przedszkole organizuje od wielu lat Międzyprzedszkolny Przegląd Piosenki Niemieckojęzycznej oraz uczestniczy w imprezach organizowanych przez inne szczecińskie placówki. Pozwala to na uświadomienie dzieciom wartości nauki języka obcego, prezentację umiejętności przedszkolaków oraz zastosowanie języka w sytuacjach codziennych zadaniowych.

7. Interaktywne aplikacje i gry: dzięki zastosowaniu ich na zajęciach językowych uczą języka obcego w sposób interaktywny i angażujący. Stosowanie ich na zajęciach wzmacnia ich atrakcyjność oraz podwyższa efektywność nauki języka obcego.

8. Poznawanie kultury i tradycji: organizowane każdego roku w naszym przedszkolu Dni Języka Niemieckiego to doskonały sposób na zapoznanie dzieci z kulturą, tradycjami i obyczajami tego kraju. To nie tylko szansa na naukę języka, ale również na zrozumienie kontekstu, w jakim funkcjonuje język niemiecki.

Inicjując ciekawe sytuacje edukacyjne skutecznie rozwijam predyspozycje moich wychowanków do nauki języka obcego. Dbam o to, aby nauka języka niemieckiego w moim przedszkolu była atrakcyjna, przyjemna i pasjonująca.

Podsumowanie

Predyspozycje do nauki języka obcego u dzieci mogą być uznane za przejaw talentu, który może być wynikiem zarówno czynników genetycznych, jak i środowiskowych. Zrozumienie tych predyspozycji jest kluczowe dla skutecznego kształcenia i wspierania dzieci w zdobywaniu kompeten-

cji językowych, co ma istotne znaczenie w coraz bardziej zglobalizowanym społeczeństwie. Jest to zdolność, która umożliwi dzieciom szybkie osiągnięcie zaawansowanych umiejętności językowych, przekraczając średni poziom dla ich wieku i doświadczenia.

Talent w nauce języków obcych u dzieci to wyjątkowa zdolność do przyswajania i używania języka obcego, która umożliwia im osiągnięcie zaawansowanych umiejętności językowych w stosunkowo krótkim czasie i przy minimalnym wysiłku. Jestem dumny z moich przedszkolaków, że chętnie uczą się języka obcego. Wielu z nich z sukcesem kontynuuje naukę języka niemieckiego w szkole podstawowej.

dr Emil Słowicki

– nauczyciel mianowany;
nauczyciel języka niemieckiego

CZY KAŻDE DZIECKO MA TALENT?

“Dobry wychowawca, który nie wtlacza a wyzwala, nie ciągnie a wznosi, nie ugniata a kształtuje, nie dyktuje a uczy, nie żąda a zapytuje – przeżyje wraz z dziećmi wiele natchnionych chwil.”
Janusz Korczak

Czym jest talent u dziecka? Czy każde dziecko posiada talent? Wypracowuje go, czy z nim się rodzi? Jak rozpoznać talent i jak go rozwijać, by stał się sprzymierzeńcem i przyjacielem dziecka?

Nie sposób w krótkim artykule rozstrzygnąć wszystkich tych pytań, niemniej jednak warto pochylić się, przynajmniej krótko, nad niektórymi z nich.

Czasem przez talent rozumiemy jakieś wyjątkowe predyspozycje, zdolności w konkretnej dziedzinie przewyższające normę spotykaną u ogółu. Powiedzmy sobie jednak szczerze, że z „cudownymi dziećmi” nie spotykamy się w praktyce zbyt często, a gdybyśmy się z takim fenomenem jednak spotkali, pamiętajmy o konieczności udzielenia takiemu dziecku pomocy w integralnym a nie jednostronnym rozwoju.

Częściej mówiąc o talentach czy predyspozycjach mamy na myśli to, iż w pewnych dziedzinach podejmowane przez dane dziecko działania przychodzą mu z łatwością, są dla niego przyjemne, dają satysfakcję i pomagają osiągnąć zamierzone cele. Warto

przypomnieć stare powiedzenie Ignacego Paderewskiego o proporcji wrodzonego talentu i włożonej pracy jako źródeł sukcesu, aby umotywować wagę wsparcia ze strony dorosłych w odkrywaniu i rozwinięciu przejawianych przez dziecko uzdolnień.

Pielęgnowanie i rozwijanie talentu u dziecka wpływa korzystnie na jego ogólny rozwój, daje mu poczucie sprawstwa, podnosi jego samoocenę, natomiast zaniedbanie i niedocenywanie może negatywnie wpłynąć na poczucie własnej wartości. Dziecko, które czuje wsparcie ze strony bliskich mu osób i akceptację jego pasji, będzie – dzięki świadomości posiadanych atutów – już jako dorosły człowiek odważnie iść przez życie.

Każdy rodzic pragnie, by jego dziecko, a nauczyciel, by jego uczeń osiągał sukcesy w życiu, wybijał się ponad bylejakość. Aby rozwijał swoje pasje i zainteresowania oraz czerpał z nich radość. Ale jak mu w tym konkretnie pomóc?

Po pierwsze – pomóc odkryć posiadane predyspozycje. Warto zatem zwrócić uwagę na to, co dziecko robi w wolnym czasie, jakie wybiera aktywności, w jakim kierunku zmagają jego zainteresowania, na co poświęca najwięcej czasu i w jakiej przestrzeni – np. muzycznej, artystycznej, sportowej lub literackiej – czuje się najlepiej.

Tu jest ogromną rolę do odegrania mają rodzice, nauczyciele, wychowaw-

cy, by stworzyć dziecku jak najwięcej różnorodnych możliwości, w których mogłoby odkryć to, w czym czuje się najlepiej. Kto wie, może wśród tych właśnie, zaproponowanych przez dorosłego aktywności – trafi się to, co w przyszłości przyniesie wymierne korzyści, ale póki co, okaże się tym „co tygryski lubią robić najbardziej”?

Warto też rozmawiać z dziećmi, o tym co je interesuje i co sprawia im radość. Zdarza się, że same nie są świadome swoich talentów, dopóki ktoś im o tym nie powie, albo nie pomoże tych zdolności nazwać. Ważne jest także współdziałanie rodziców i nauczycieli i rzetelny przepływ informacji między nimi. Bowiem to co się dzieje w domu, niekoniecznie będzie łatwe do uchwycenia przez nauczyciela i na odwrót. Wzajemna współpraca niewątpliwie zwiększa szansę na sukces dziecka. Z uwagi na to, iż dom stanowi pierwsze i naturalne środowisko dziecka, w którym poznaje ono świat i rozwija swoje zainteresowania, gdzie czuje się bezpieczne i kochane, warto stworzyć takie warunki, które będą sprzyjały jego kreatywności i pozwalały na komfortową eksplorację otoczenia. Motywacja, wsparcie i zrozumienie okazywane przez rodziców dają dziecku wiarę we własne siły.

Miejscem, w którym dziecko spędza porównywalną ilość czasu jest przedszkole czy szkoła. To tam poznaje ono rówieśników, nawiązuje z nimi relacje,

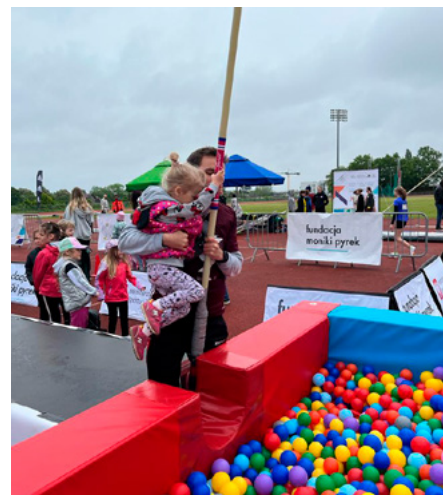
uczy się jak współpracować w grupie, ale i rozwija również swoją kreatywność, zdolność do samodzielnego podejmowania decyzji, poznaje czym jest tolerancja, empatia, wrażliwość. Przedszkole, szkoła to także przestrzeń w której najczęściej można dostrzec, niejako wyłuskać talent dziecka. Nie dzieje się to oczywiście od razu.

Ważną rolę odgrywają tu nauczyciele, wychowawcy, którzy pomagają rozwijać skrzydła swoim przedszkolakom, uczniom. W jaki sposób? Wspierając ich, zachęcając, motywując do podejmowania działań, w których będą czuły się wartościowe, doceniane, chciane, zauważone. Inspirując poprzez organizację warsztatów i konkursów tematycznych, zawodów sportowych, spotkań z ludźmi kultury, wycieczek do kina, teatru, muzeum, ale również do brania udziału w przedsięwzięciach odbywających się na terenie rodzimej placówki – akcjach charytatywnych lub takich, które wpływają po prostu z chęci dzielenia się z dzieckiem otaczającym nas światem.

Każdy rozwija się w swoim tempie, każdy jest inny, dlatego potrzeba cierpliwości i czasu, aby dziecko znalazło swoją drogę. Czasem musi podjąć kilka, kilkanaście prób, dopóki nie znajdzie tego, co rzeczywiście daje mu satysfakcję.

mgr Magdalena Zych

mgr Aleksandra Strzelczyk

JAK ROZWIJAĆ TALENTY DZIECI I MŁODZIEŻY?

Talenty w naturalny sposób predysponują do określonego odbioru i przetwarzania rzeczywistości, a tym samym osiągnięć na pewnych polach. Najsilniejsze, najbardziej dominujące talenty danej osoby ułatwiają uczenie się i mają największy wpływ na jej zachowanie i osiągnięcia.

Talent to nic innego jak człowiek obdarzony wybitnymi zdolnościami

W Szkole Podstawowej Nr 23 w Szczecinie, gdzie obecnie pracuję, jako nauczyciel wychowania fizycznego, nauczyciele prowadzący zajęcia artystyczne, posiadają w pewnym sensie „misję”, która ma na celu wyłapywanie tych uczniów, którzy posiadają określony talent. To właśnie nauczyciel ma za zadanie wyszukiwanie tych uczniów,

którzy są wybitnie uzdolnieni. W mojej dziedzinie w której pracuję, prowadząc zajęcia z aktywności fizycznej oraz treningi z piłki ręcznej, cały czas na każdym etapie kształcenia tych młodych uczniów poszukuję talentów, którzy spełniają określone warunki bycia w przyszłości zawodnikiem piłki ręcznej. Już od momentu rekrutacji do klasy sportowej obserwujemy oraz próbujemy odkryć potencjał naturalnych talentów ukierunkowanych na sport.

Kiedy już zdamy sobie sprawę, że niektórzy uczniowie mają wrodzony talent sprawności, oraz posiadają umiejętności techniczne i taktyczne w piłce ręcznej, cały czas próbujemy towarzyszyć uczniom w dalszym odkrywaniu i rozwijaniu swojego potencjału oraz naturalnych uzdolnień. Realizujemy to dzięki starannie zaplanowanej strukturze spotkań na treningach piłki ręcznej w czasie zajęć lekcyjnych oraz proponujemy dodatkowe godziny popołudniowe w ramach współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki, gdzie realizujemy programy sportowe Ośrodki Szkolenia w Piłce Ręcznej, Grymy w Ręczną oraz Szkolny Klub Sportowy. To dzięki tym Programom my nauczyciele, trenerzy możemy dodatkowo rozwijać i cały czas podnosić umiejętności sportowe młodego człowieka. Poruszamy temat preferencji, uzdolnień i szeroko rozumianych talentów oraz sposobów na ich rozwijanie. Kreuje się w ten sposób środowisko, w którym rozmowy o talentach stają się czymś naturalnym, a uczniowie pomagają sobie nawzajem je u siebie zauważyć. Naszym priorytetem jest wspieranie uczniów w budowaniu poczucia własnej wartości oraz odkrywaniu i rozwijaniu swoich talentów. Również bardzo ważną kwestią jest współpraca z rodzicami, opiekunami, gdzie tak na prawdę to oni decydują o przyszłości danego ucznia, który w przyszłości może zostać wybitnym zawodnikiem.

Idąc dalej, zajęcia z programu Ośrodka Szkolenia Piłki Ręcznej dają możliwości uczniom na udział w różnego rodzaju zgrupowaniach Wojewódzkich, które odbywają się 4-5 razy do roku w różnych miastach. Wówczas zawodnicy, którzy są wskazani przez trenera mają możliwość bezpłatnego wyjazdu na trzy dni na zgrupowanie, na którym odbywają się testy motoryczne, treningi pod okiem wyszkolonych trenerów piłki ręcznej. Po zgrupowaniu dany zawodnik, który osiągnął dobre wyniki z testów oraz dobrze zaprezentował się na treningach może zostać powołany do drużyny, która będzie brała udział w rozgrywkach centralnych w danej grupie wiekowej. I właśnie takie programy proponowane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki wspierają i propagują aktywność fizyczną oraz dają możliwość rozwoju danego talentu, który posiada zawodnik. Dlatego, tak bardzo ważną rzeczą jest to, aby trener jak najwcześniej mógł zauważyć wrodzone zdolności danego ucznia, aby móc rozpocząć rozwijanie umiejętności już od najmłodszych lat. Przez ostatnie 10 lat ze Szkoły Podstawowej Nr 23 niejedna zawodniczka grała i gra do dnia dzisiejszego w Klubach Superligi, I Ligi Kobiet i Mężczyzn. Istnieje wiele możliwości, by nie robiąc nic wielkiego, robić rzeczy wielkie z punktu widzenia rozwoju swojego dziecka.

Aleksandra Łabuń
nauczyciel wychowania fizycznego

RECYTUJĘ, ŚPIEWAM I GRAM TAKI WŁAŚNIE TALENT MAM!

Talenty i zdolności u dzieci pojawiają się najczęściej w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, kiedy dziecko intensywnie poznaje świat wszystkimi swoimi zmysłami.

Zadaniem nas, pedagogów, jest jego dostrzeżenie i późniejsze rozwijanie zgodnie z potrzebami oraz możliwościami dzieci. Dlatego rodzice i wychowawcy powinni bacznie obserwować dziecko, w poszukiwaniu jego wyjątkowości. Młody człowiek musi mieć możliwość brania udziału w aktywnościach i wydarzeniach, które odkryją jego ukryte talenty lub pasje.

I tak się właśnie dzieje w Przedszkolu Publicznym Numer 41 Źródółko, gdzie nasi wychowankowie tę możliwość otrzymują, a my, jako nauczyciele obserwujemy i wspomagamy ich w tych działaniach najprężej jak tylko potrafimy.

Nasze „Źródółko” słynie ze wspaniałych warsztatów literackich. Co roku w czerwcu organizujemy w pięknych zielonych okolicznościach ogrodu przedszkolnego w obiekcie przy ulicy Podhalańskiej wydarzenie artystyczne- „Ogrody literackie”. Każdego roku towarzyszy nam

inny temat przewodni inspirowany tematyką bajek, wierszy i opowiadań dla najmłodszych. Wówczas nauczyciele wraz z dziećmi ze wszystkich 9 grup organizują literackie spotkania na kocykach rozłożonych w zielonej scenerii ogrodu. Każda grupa chwali się swoimi osiągnięciami. Organizujemy wystawy malarskie, recytujemy wiersze znanych pisarzy, śpiewamy tematyczne piosenki, czytamy literaturę dla dzieci a nawet szukamy talentów w puszczeniu baniek mydlanych!

Nasze przedszkole odkrywa nie tylko talenty wśród najmłodszych ale również wśród nauczycielek, które wcielają się w różne postaci z bajek i wspólnie z dziećmi występują na scenie naszego małego przedszkolnego teatru. Przedszkolaki miały już okazję uczestniczyć w między innymi przedstawieniach: „Dziewczynka z zapałkami”, „O wiosennej łące”, „Dwie groźne piratki”..... Spektaklom towarzyszą kolorowe dekoracje wykonane własnoręcznie przez dzieci pod kierunkiem nauczycielek. Jest zawsze dużo radości a najmłodszy mogą się przekonać, że warto pielęgnować swoje pasje.

W naszym „Źródółku” cyklicznie odbywają się również spotkania ze sportowcami w ramach projektu „Zdrowo rośniemy zdrowo żyjemy”, którzy zarażają dzieci pasją trenowania różnych dziedzin sportowych. Przedszkolaki miały już okazję spotkać się z trenerami piłki nożnej czy boks, którzy odkryli już niejednego talent !

Chętne przedszkolaki ze Źródółka miały też możliwość pokazania kolegom i koleżankom swoich mocnych stron, pasji i talentów biorąc udział w konkursie odbywającym się pod hasłem „Mam talent” . Wszyscy starannie przygotowali się do prezentacji swoich pasji. Nie zabrakło umiejętności sportowych, tanecznych, czy plastycznych. Wspaniałe pokazy małych artystów udowodniły, że pasja, talent oraz mocne strony są

gwarancją prawdziwego sukcesu i to już na etapie przedszkola. Nasze przedszkole zostało wyróżnione w tym konkursie i zajęliśmy w nim II miejsce.

Okres przedszkolny to prawdziwy czas i początek kreowania dziecięcych talentów. To pierwszy bardzo ważny etap edukacji dzieci, który rozbudza zainteresowania i kształtuje osobowość artystyczną przedszkolaków.

Magdalena Kaczorowska

Nauczyciel wychowania przedszkolnego

Dyplom

otrzymuje

MIAM
TALENT!

grupa "Koniczynki"

z Przedszkola Publicznego nr 41

za zajęcie II miejsca

w I Międzyprzedszkolnym
konkursie

"NASZ GRUPOWY TALENT"

Dyrektor
Magdalena M...

PIERWSZY DZIEŃ WIOSNY

*Na promyku słońca, tuż po pierwszej burzy,
przyszła do nas wiosna z dalekiej podróży.
Witały ją: bocian, skowronek i szpaki,
witały ją także wszystkie przedszkolaki...*
E. Budryk

Jak co roku – 21 marca, obchodzony jest w naszym przedszkolu „Pierwszy dzień wiosny”. Od dłuższego czasu z niecierpliwością czekaliśmy na ciepłe promyki słońca oraz wszechobecną zieleń. Przyjście nowej pory roku – Wiosny, jest doskonałą okazją do tego, by uzmysłowić dzieciom, jak wielkie bogactwo niesie za sobą budząca się do życia przyroda.

Powitanie wiosny to dla każdego przedszkolaka wyjątkowe wydarzenie. Już same przygotowania, które rozpoczęły się dużo wcześniej niż kalendarzowe nadejście wiosny wzbudzały ogromne emocje wśród naszych przedszkolaków. Podczas licznych spacerów dzieci szukały oznak nowej pory roku, a salach przedszkolnych słychać było wiersze i piosenki o tematyce wiosennej. W przedszkolu zmieniła się także dekoracja z zimowej na wiosenną, nie zabrakło również prac plastycznych, dotyczących pierwszych zwiastunów wiosny.

Uroczystość powitania wiosny w naszym przedszkolu rozpoczęła się od obejrzenia przez wszystkie przedszkolaki przedstawienia pt. „Wróżki Pani Wiosny” przygotowanego przez grupę „Żeglarzy”. Następnie przedszkolaki udały się na przemarsz pobliskimi uliczkami, aby pożegnać zimę i na dobre powitać wiosnę. Spacer był o tyle atrakcyjny, że

nasi mili przechodnie byli przez nasze cudowne przedszkolaki obdarowywani żonkilami, uśmiechem, miłym słowem i drobnym prezentem.

Po powrocie ze spaceru przez dalszą część dnia dzieci już w swoich grupach celebrowały nadejście tej cudownej pory roku. Jesteśmy pewni, że starania naszych wspaniałych przedszkolaków z Przedszkola Publicznego Nr 8 sprawią, że wiosna zawita do nas na dobre.

mgr Marta Wiśniewska

CIESZYMY SIĘ Z OSIĄGNIĘĆ PODOPIECZNYCH

Pracuję w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii Nr 2 jako wychowawca. Z radością dzielę się wraz moją koleżanką Beatą Karwan-Wojciechowską osiągnięciami naszych podopiecznych z zajęć plastycznych. Nauczycielka, p. Beata ma wielką wiedzę i umiejętności. Ma wiele pomysłów jak zachęcić do inwencji twórczej. W lekcje wkłada dużo serca i nic dziwnego, że efektem są cudowne przedmioty wykonane przez utalentowaną naszą młodzież!

Monika Korzeniowska
wychowawca w MOS Nr 2

Zespół Szkół Rzemieślniczych

*Serpentyny dróg
Kaskady lasów
Doliny westchnień
Górskie szlaki
Te wytyczone
I dzikie ścieżki
Cienie płatami
Odpadające ze szczytów
Słoneczny blask
Na serce
Wprost z błękitu
Ogarniam wszystko
Jednym oddechem*

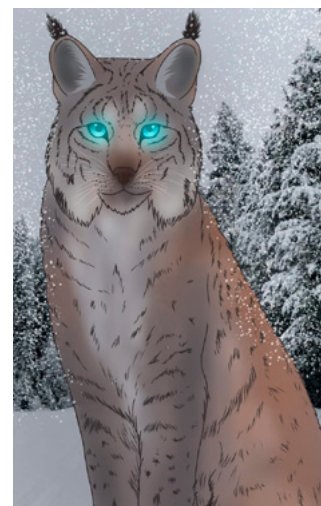
W Zespole Szkół Rzemieślniczych oferujemy możliwość kształcenia się w ponad 50 zawodach. Nasi uczniowie to specjaliści poszukiwani na rynku pracy. Często otrzymują pracę natychmiast po ukończeniu szkoły, np. w miejscu, w którym odbywają praktyczną naukę zawodu.

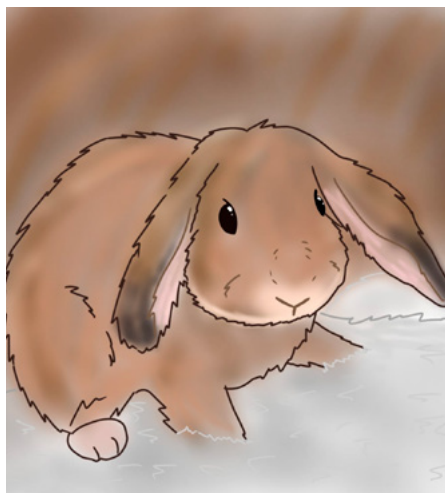
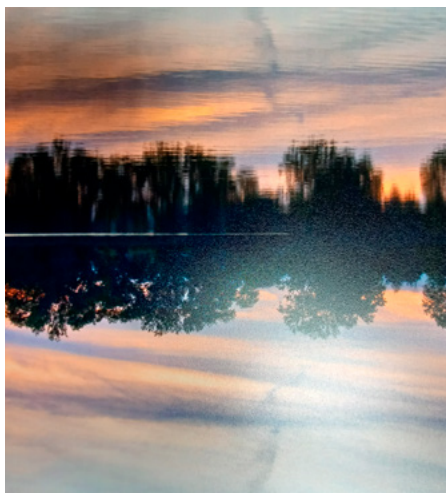
Czy dobry rzemieślnik bywa również artystą, np. w swojej dziedzinie? Czy talent plastyczny jest pożądanym u fryzjera, cukiernika, kucharza? Czy chcemy, aby przedstawiciele tych zawodów posiadali zmysł plastyczny, wyczucie koloru, kształtu? Na takie pytania nie trzeba odpowiadać. Odpowiedź jest oczywista. I my ją znamy. Dlatego wspieramy naszych uczniów, pomagamy im rozwijać ich uzdolnienia. Organizujemy konkursy plastyczne i fotograficzne, zachęcamy do udziału w apelach i imprezach okolicznościowych np. z okazji Dnia Ziemi i tym samym do rozwijania zdolności muzycznych i aktorskich oraz organizacyjnych np. podczas przeprowadzanych w naszej szkole licznych akcji charytatywnych. Nasi uczniowie doskonalą także swój kunszt i talent przygotowując się do konkursów zawo-

dowych. Takim wyjątkowym wydarzeniem w naszej szkole jest konkurs fryzjerski Srebrny Lok.

Przeznaczeniem każdego z nas jest stały, wszechstronny rozwój, w tym uwrażliwienie na świat, który nas otacza. Dobrze, gdy możemy dać wyraz naszym emocjom w sposób wyjątkowy, z wykorzystaniem talentu, który posiadamy i który rozwijamy. Wszak każdy z nas jest wyjątkowy!

Beata Domańska
Zespół Szkół Rzemieślniczych

POWITANIE WIOSNY W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ „NA GŁĘBOKIEM”

Wiosna to czas, na który wszyscy czekamy. Budząca się po długiej i szarej zimie przyroda dodaje energii i siły do działania, zarówno uczniom, jak i nauczycielom, którzy wspólnie celebrując ten radosny czas pozwalając sobie na odrobinę luzu i odpoczynku od szkolnej codzienności. Publiczna Szkoła Podstawowa „Na Głębokiem” mieści się w urokliwej, zachodniej części Szczecina. Pośród pomorskich willi wyróżnia się nietypową, parterową architekturą. Okalająca szkołę przyroda wydaje się „wdzierać się” do środka budynku. Puszcza Wkrzańska, a dokładniej jej część zwana Parkiem Leśnym Głębokiem, który rozciąga się nad zjawiskowym jeziorem, jest elementarną częścią placówki, nie powinno więc nikogo dziwić, że Pierwszy Dzień Wiosny obchodzony jest tu w wyjątkowy sposób. Uczniowie klas młodszych wraz z nauczycielami tworzą kolorowy pochód ulicami osiedla, aby świętować nadejście tej radosnej pory roku. Szkoła tworzona jest przez rodziny mieszkające w okolicach i na osiedlu Głębokiem, dlatego też integracja społeczności szkolnej ze środowiskiem lokalnym jest

naturalnym i jednym z priorytetowych kierunków działań placówki.

Idea wiosennego pochodu wpisała się w tradycję Szkoły na Głębokiem na dobre. Od kilku lat nauczyciele wraz z uczniami organizują barwny pochód ulicami osiedla. Uczniowie, ubrani w kolorowe stroje, grając na różnych instrumentach, przemierzają osiedle, tworząc niepowtarzalną atmosferę radości i wspólnoty. To nie tylko okazja do wyrażenia radości z nadejścia wiosny, ale także doskonała okazja do integracji uczniów, nauczycieli i mieszkańców osiedla, którzy niejednokrotnie machają do dzieci z okien swych domów bądź wychodzą się przywitać. Nie straszny był nawet pierwszy wiosenny deszcz, który od samego rana groził uczestnikom ciemnymi chmurami na niebie.

Nauka poprzez zabawę i doświadczenie odgrywają ważną rolę podczas tego święta. Po paradzie uczniowie mieli możliwość zabawy na terenie wokół szkoły bądź rozwijali swoją kreatywność i zdolności manualne podczas wiosennych zajęć plastycznych. Obchody to również okazja do nauki o tradycjach i zwyczajach związanych z nadejściem wiosny.

21 marca obchodzone jest nie tylko przywitanie wiosny, ale również „Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa”. Szkoła „Na Głębokiem” posiada oddziały integracyjne, dlatego idea wsparcia osób z różnymi potrzebami jest szczególnie bliska społeczności szkolnej. Placówka aktywnie włączyła się w międzynarodową inicjatywę, promując akceptację i zrozumienie dla osób z zespołem Downa. Nauczyciele przybliżyli uczniom charakterystykę trisomii 21 oraz zwrócili ich uwagę na trudności związane z funkcjonowaniem osób dotkniętych tym zaburzeniem rozwojowym w społeczeństwie. Na całym świecie symbolem obchodów tego dnia są kolorowe skarpetki nie do pary, jako metafora niedopasowania genotypo-

wego i społecznego jakie powoduje trisomia 21. W geście wsparcia i solidarności uczniowie i nauczyciele również założyli dwie różne, kolorowe skarpetki. Po pochodzie każda klasa miała możliwość upiec kielbaski na szkolnym ognisku. Była to świetna okazja do integracji zespołu klasowego, jak również nauka samodzielności najmłodszych uczniów. Starsze klasy także opuściły szkolne ławy, aby cieszyć się z nadchodzącej wiosny. Mimo, iż niektórzy uczniowie wybrali świętowanie Dnia Wagarowicza, to jednak zdecydowana większość uczniów z wielkim zaangażowaniem brała udział w szkolnych podchodach. Przy pomocy mapy i kompasu dzieci szukały punktów w parku leśnym nad jeziorem Głębokim, w którym czekały na nich łamigłówki i zadania przyrodnicze. Po zabawie terenowej wszyscy również spotkali się przy wspólnym ognisku.

Powitanie wiosny w Publicznej Szkole Podstawowej „Na Głębokiem” stara się łączyć zabawę, naukę i integrację. To ważne wydarzenie w kalendarzu szkolnym, które z roku na rok jest coraz bardziej radosne i kolorowe.

Anita Kot

nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
i psycholog

STOWARZYSZENIE PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA „NA GŁĘBOKIEM”

„A osobę niepełnosprawną trzeba przede wszystkim dostrzec, zbliżyć się do niej i wtedy dopiero można zobaczyć w niej drugiego człowieka, który tak samo jak my, ma uczucia, talenty, ambicje, różne potrzeby i bardzo chce, żeby go normalnie traktować.”

Anna Dymna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2021 roku w Polsce było 5,4 mln osób z niepełnosprawnościami, co stanowi 14,3% ogółu społeczeństwa. Według tych samych danych dzieci z orzeczeniami było ok. 300 tys.

Osoby z niepełnosprawnościami doświadczają różnych trudności w funkcjonowaniu społecznym. Muszą walczyć o swoje prawa na rynku pracy, przełamywać bariery architektoniczne, a także mierzyć się ze stereotypami na swój temat. Niezrozumienie i brak otwartości w ich stronę wynika najczęściej z niewiedzy. Znamy hasło integracja, ale nie zawsze wiemy, co ono oznacza. Nie polega ona jedynie na akceptowaniu ich obecności w naszym życiu, lecz na traktowaniu na równi ich praw, możliwości i obowiązków. Integracja to współdziałanie z osobami z niepełnosprawnościami. Bardzo często nie wiemy, jak się

zachować wobec osoby z niepełnosprawnością. Czy i jak pomóc osobie poruszającej się na wózku? Czy osobie niewidomej można powiedzieć do widzenia? Dlaczego w sklepach coraz częściej można spotkać ciche godziny? Jak porozumieć się z osobą głuchoniemą? Czy autyzm jest chorobą? To są pytania, które wiele osób mogą wprowadzić w zakłopotanie. Choć z osobami z niepełnosprawnościami spotykamy się na co dzień. My, nauczyciele, coraz częściej spotykamy ich w swoich klasach. Wychowujemy, rozwijamy umiejętności potrzebne do samodzielnego życia, a przede wszystkim staramy się tworzyć przyjazne warunki. W jaki sposób? Rozmawiamy z ich rówieśnikami, tłumaczymy ich trudności, przedstawiamy możliwości, skupiamy się na mocnych stronach, staramy się organizować przestrzeń do nawiązywania pozytywnych relacji z rówieśnikami. Przekazujemy również wiedzę. Rzetelną wiedzę, pozbawioną stereotypów i uprzedzeń. Wierzymy, że dzięki temu tworzymy społeczeństwo otwarte na osoby z niepełnosprawnościami. Takie założenia towarzyszyły nam przy organizacji Dni Poświęconych Osobom z Niepełnosprawnościami, które odbyły się w Stowarzyszeniu Publiczna Szkoła Podstawowa na Głębokiem. Nasza akcja poszerzania wiedzy nt. niepełnosprawności trwała od 21 do 27 marca. 21 marca obchodzimy Światowy Dzień Zespołu Downa (Dzień Kolorowej Skarpetki), ustanowiony w 2005 roku z inicjatywy Europejskiego Stowarzyszenia Zespołu Downa. Data jest nieprzypadkowa, ponieważ w 21 parze chromosomów osoby z tym zaburzeniem genetycznym zamiast dwóch mają trzy chromosomy. Akcja zorganizowana tego dnia w naszej szkole miała na celu zwiększenie świadomości uczniów na ten temat. W klasach przeprowadzono rozmowy, przedstawiono prezentacje, filmy edukacyjne, a uczniowie w ge-

ście solidarności założyli kolorowe skarpetki (nie do pary). Są one symbolem niedopasowania społecznego i genotypowego z jakim zmagają się osoby z zespołem Downa. W klasach I - III wykonano także prace plastyczne.

22 marca był dniem poświęconym osobom z wadami słuchu. W klasach 0 - III przeczytano książkę pt. Słuch - dzieci dowiedziały się w jaki sposób powstaje dźwięk i jak zbudowane jest ucho. Miały okazję zobaczyć jak wyglądają aparaty słuchowe oraz poznały kilka zwrotów grzecznościowych w języku migowym. W starszych klasach przedstawiono uczniom także prezentację dotyczącą j. migowego w Polsce i na świecie.

25 marca uczniowie dowiedzieli się z jakimi problemami mierzą się osoby niewidome. Czym jest alfabet Brailla. Mogli doświadczyć poruszania się z białą laską oraz oglądali różne pomoce dydaktyczne napisane drukiem punktowym. W młodszych klasach uczniowie obejrzeli film dokumentalny pt. N jak niewidomy, czyli jak pomóc osobie z dysfunkcją wzroku.

26 marca - ten dzień poświęcono osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi. Uczniowie przekonali się, jak trudne jest malowanie ustami oraz posługiwanie się ręką niedominującą. Inspiracją do stworzenia tych zajęć było wcześniejsze spotkanie uczniów naszej szkoły z artystami malującymi ustami i stopami.

2 kwietnia na całym świecie obchodzony jest Światowy Dzień Świadomości Autyzmu. Nasza szkoła ze względu na czas świąteczny rozpoczęła akcję wcześniej tj. 27 marca. W tym dniu uczniowie i pracownicy szkoły byli ubrani na niebiesko. W klasach przeprowadzono zajęcia, których celem było zapoznanie uczniów z tematyką autyzmu oraz uwrażliwienie ich na osoby ze spektrum (ich problemy i możliwości pomocy). W młodszych klasach uczniowie

obejrzeli krótki film pt. Poznaj Marię - dziewczynkę, która lubi mieć plan oraz wysłuchali książki pt. Wszystkie koty mają zespół Aspergera. W starszych klasach wyświetlono program pt. Autentyczni.

Akcję zakończyliśmy spacerem, podczas którego dzieci z klas 0-III rozdawały niebieskie kwiatki i serduszka przechodniom oraz mieszkańcom osiedla Głębokie.

Nasza akcja wzbudziła zainteresowanie wśród uczniów. Chętnie dzielili się własnymi doświadczeniami, zadawali pytania, aktywnie brali udział w proponowanych przez nas aktywnościach. Po raz kolejny wykazali się ogromną wrażliwością i empatią wobec osób z niepełnosprawnościami. Mamy nadzieję, że w myśl przysłowia czym skorupka za młodu nasiąknie..., dzięki takim dniom kształtujemy świadome i życzliwe pokolenie.

**Żaneta Michalik-Michałowska
Weronika Etzel**

C.U.D. III

CO USZCZĘŚLIWIA DZIECI?

Wspólne odkrywanie świata

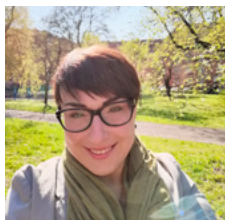
Tworzenie sprzyjającego klimatu do odkrywania i poznawania świata, to postawa, która niewątpliwie uszczęśliwia nasze dzieci. Ciekawość poznawcza jest wpisana w naturę dziecka, więc wydawałoby się, że rozbudzanie jej nie powinno być dla nas trudnym zadaniem. Czyżby? My dorośli, często obrastamy w pancerze, przez które ciężko przebić się „wewnętrznemu dziecku”, które drzemie w każdym z nas. To „wewnętrzne dziecko”, gdy oddamy mu głos, pomoże towarzyszyć naszym dzieciom w odkrywaniu świata. To „ono” sprawia, że patrzymy na życie z perspektywy małego człowieka, identyfikujemy się z jego przeżyciami i mimochodem, dzięki powracającym wspomnieniom z dzieciństwa, stajemy się bardziej empatyczni, wrażliwi, radośni, prawdziwi i otwarci na potrzeby dzieci. Po co wracać do dzieciństwa, skoro jesteśmy „tu i teraz”? A jeśli nasze dzieciństwo wcale nie było takie fajne? Jeśli nie chcemy go przywoływać, bo budzi złe emocje, niepokój a czasem ból. Właśnie po to warto! By się z nim skonfrontować jako dorośli człowiek. Minęło sporo czasu, nabraliśmy dystansu, życiowej mądrości, mamy większą świadomość i dojrzałość emocjonalną, by wyjść na spotkanie sobie z dzieciń-

stwa. Po co? By poczuć ulgę, by uwolnić się od niezagojonych ran, być może by wybaczyć sobie albo komuś? To trudna lecz skuteczna droga do zrozumienia i pokochania samego siebie.

Dlaczego poświęcam czas naszemu dzieciństwu, podczas gdy mowa jest o naszych dzieciach, dlaczego to takie ważne? W moim przekonaniu nie wychowamy dobrze, jeśli nie będziemy żyć w zgodzie z własnym sobą. Autentyczność jest kluczem do serc naszych dzieci. Marzymy, by wyrosły One na mądrych, świadomych, dobrych, odważnych, zdrowych fizycznie i emocjonalnie oraz pełnych wiary we własne siły, dorosłych ludzi. By miały własne zdanie, potrafiły się odnaleźć w trudnych sytuacjach, miały ugruntowane priorytety i trwałe system wartości, dążyły za marzeniami, realizowały cele i plany, umiały zadbać o siebie i bliskich. By były spełnione i szczęśliwe. Szczęściu trzeba pomóc. Nic nie spadnie z nieba samo. Odkrywanie i poznawanie świata zaczynajmy od siebie. Zapytajmy na ile jesteśmy w stanie wspierać w tym nasze dzieci. Na co starcza nam sił i czasu, by autentycznie i z pełnym zaangażowaniem być z nimi. Jeśli zaganiamy swoje dzieci do aktywności, sami siedząc przed ekranem laptopa, komórki lub telewizora, to prędzej czy później obok nas na kanapie „uwije sobie gniazdo” nasze dziecko. Jeśli zapisujemy je na

szereg zajęć dodatkowych a sami nie mamy zainteresowań i pasji, to w naszym dziecku prędzej czy później naturalna chęć doświadczania i poznawania ulotni się. Wybór należy do nas, na co jesteśmy w danej chwili gotowi. Czy to będzie spacer, wycieczka rowerowa, pójście do teatru, kina, na wystawę, gra planszowa, rysownie lub czytanie. Nieważne, dla dziecka najistotniejsza jest nasza obecność, interakcja, rozmowa, wymiana myśli, dotyk, przytulenie. Dziecko czuje się wtedy zrozumiane, akceptowane, potrzebne i kochane. Dziecku nie trzeba gwiazdkowych hoteli z saunami, basenami i leżakami. Jemu trzeba nas, z naszą pasją, energią i prawdziwą chęcią bycia razem. Choćby to miał być park za rogiem, las czy jezioro w pobliżu. Wspólne odkrywanie świata pozwala nam poznawać siebie nawzajem, przeżywać przygody, zbierać doświadczenia i tworzyć wspomnienia. Tak w sposób naturalny i świadomy zbudujemy z naszymi dziećmi bliskość, zaufanie i przyjaźń.

Iga Kamela – Nauczyciel Pracowni Rozwoju Muzyczno-Ruchowego Pałacu Młodzieży. Pomorskiego Centrum Edukacji w Szczecinie

RELAKS Z KSIĄŻKĄ kwiecień 2024

Ile nieodkrytych, zaniedbanych talentów nie ma szansy rozkwitnąć? Jak ważne, choć nie łatwe jest podążanie za własnymi marzeniami? W ubiegłym roku ukazała się niezwykła, pięknie zilustrowana i napisana poetyckim językiem historia inspirowana prawdziwymi wydarzeniami. To opowieść o wielkim talencie, który wyrastał w trudnych warunkach.

Pewna mała dziewczynka mieszkająca na szwedzkiej wsi, najbardziej na świecie kochała malować. Taki pomysł na życie na początku XX wieku wydawał się niedorzeczny, a rodzice

mieli dla dziecka zupełnie inne plany. Jednak mała Berta postanowiła walczyć o swoje marzenia. Pragnienie życia w zgodzie ze sobą, wielka siła marzeń i ogromna determinacja sprawiły, że dziewczyna z małej wsi została malarką.

Dzięki połączeniu ilustracji autorki z obrazami samej Bertę Hansson patrzymy na świat oczami wrażliwej artystki. To książka, która inspirowa i pokazuje, że warto walczyć o siebie. Dodaje skrzydeł i przypomina o pielęgnowaniu talentów, które drzemią w wielu z nas. Szczerze polecam lekturę w rodzinnym i szkolnym gronie!

Nota od wydawcy:

Co robić, jeśli życie zgodnie z oczekiwaniami bliskich wydaje się niemożliwe? I kiedy jedyna osoba, która cię rozumie, znika? Co począć, gdy na pograniczu dzieciństwa i dorosłości odczuwasz tęsknotę za czymś, czego nawet nie umiesz określić?

Na początku XX wieku, w małej szwedzkiej wsi rodzi się dziewczynka. Ma na imię Berta i najbardziej na świecie kocha rysowanie i malowanie. W tajemnicy marzy, że zostanie artystką. Ale w tamtych czasach możliwość edukacji i pracy zawodowej nie była taka oczywista w przypadku dziewczynki i to pochodzącej z rodziny zamieszkałej w odległej wiosce. Berta wie, że jest potrzebna na gospodarstwie. Jej mama jest ciężko chora. Jak ma poradzić sobie ze swoją rozpaczą i pragnieniem wyjazdu? Czy kiedykolwiek będzie w stanie spełnić marzenia?

Opowieść inspirowana malarstwem, listami oraz zapiskami w dzienniku szwedzkiej artystki Bertę Hansson

(1910–1994).

„To opowieść o młodej dziewczynie, która wbrew protestom ojca i ówczesnego społeczeństwa ma odwagę i gotowość do ponoszenia konsekwencji podążania własną drogą. Fascynuje mnie taka odwaga. Jestem dozgonnie wdzięczna wielu zapomnianym artystkom, które wydeptały tę ścieżkę przede mną. Tym, które miały odwagę wieść niekonwencjonalne życie i tyle poświęcić. Gdyby tak nie było, nie byłabym w tym miejscu, w którym jestem dzisiaj w swoim zawodzie. Berta Hansson, mało znana, jest jedną z takich kobiet” Sara Lundberg
Tekst i ilustracje: Sara Lundberg, Ten ptak co mieszka we mnie, Wydawnictwo Wytwórnia, 2023, Tłumaczenie z języka szwedzkiego: Anna Czernow

**Monika Wilczyńska,
SzczecinCzyta.pl**

PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI
PRZEDSZKOLNEJ
„ZE ŚPIEWEM I TAŃCEM ZA
PAN BRAT”

fol. Monika Wilczyńska

